

Obrazloženje umjetničkog savjetnika o odlukama o donošenju liste prioriteta i raspodjeli sredstava prema Javnom pozivu za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva u 2025. godini, u kategoriji poticanja filmskih koprodukcija s manjinskim hrvatskim udjelom (treći rok: 15. srpnja 2025.)

dr. sc. Boško Picula

umjetnički savjetnik za filmske koprodukcije s manjinskim hrvatskim udjelom

Na treći rok Javnog poziva za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva u 2025. godini **prijavljeno je ukupno 59 projekata**. Od ovoga ukupnog broja prijavljenih, samo jedan projekt nije razmatran jer nije zadovoljio uvjete Javnog poziva, te je u konačnici **razmatrano 58 projekata**.

Od razmatranih projekata, s obzirom na filmski rod i vrstu, najviše prijavljenih dolazi iz kategorije dugometražnoga igranog filma, ukupno **39** (od toga **11** debitantskih dugometražnih igranih filmova). Dva su dugometražna igrana filma (od toga jedan debitantski), prijavljena u fazi postprodukcije. Nakon dugometražnih igranih filmova prema broju prijava slijede dugometražni dokumentarni filmovi s ukupno **7** prijava, zatim kratkometražni igrani filmovi s **5** prijava i kratkometražni animirani filmovi s također **5** prijava. Glede roda kratkometražnoga dokumentarnog filma, zaprimljena je i razmatrana samo **1** prijava, te **1** prijava eksperimentalnog filma, i to u postprodukcijskoj fazi:

VRSTA FILMA	BROJ PRIJAVA
Dugometražni igrani i debitantski dugometražni igrani filmovi	39 (11)
Kratkometražni igrani filmovi	5
Dugometražni dokumentarni filmovi	7
Kratkometražni dokumentarni filmovi	1
Dugometražni animirani filmovi	0
Kratkometražni animirani filmovi	5
Eksperimentalni filmovi	1
UKUPNO	58

Od prijavljenih i razmatranih projekata, s obzirom na zemlju iz koje dolazi glavni producent, odnosno produkcijska kuća s većinskim udjelom u financiranju, riječ je o **17** zemalja s dva kontinenta (Europa, Azija). Najveći broj prijava stigao je iz Srbije (11), Crne Gore (9), Slovenije (8) te Bosne i Hercegovine (6).

ZEMLJA VEĆINSKOG PRODUCENTA	BROJ PRIJAVA
Srbija	11
Crna Gora	9
Slovenija	8
Bosna i Hercegovina	6
Rumunjska	4
Bugarska	3

Italija	3
Francuska	2
Litva	2
Sjeverna Makedonija	2
Turska	2
Cipar	1
Češka	1
Grčka	1
Irska	1
Nizozemska	1
Poljska	1
UKUPNO	58

Kriteriji za predlaganje projekata za sufinanciranje temelje se na:

1. Cjelovitosti i dorađenosti projekata u kreativnom smislu, s obzirom na scenarij i redateljski koncept;
2. Ocjeni financijske izvedivosti te predstavljenoga distribucijskog potencijala projekta, s obzirom na produkcijski paket te plan promocije i distribucije;
3. Aktualnim financijskim mogućnostima Hrvatskog audiovizualnog centra za financiranje projekata.

Filmovi predloženi i odobreni za sufinanciranje, s ukupnim iznosom sufinanciranja od 407.000 EUR:

- 1.) Dugometražni igrani film **Južni vjetar 3** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća **Telefilm d.o.o.**, 75.000,00 EUR
- 2.) Dugometražni igrani film **Quo Vadis, Aida – dio koji nedostaje** (Bosna i Hercegovina), hrvatska produkcijska kuća **Produkcija Živa d.o.o.**, 100.000,00 EUR
- 3.) Dugometražni igrani film **Posljednji peron** (Bosna i Hercegovina), hrvatska produkcijska kuća **Artizana film d.o.o.**, 62.000,00 EUR
- 4.) Debitantski dugometražni igrani film **Ježinac** (Grčka), hrvatska produkcijska kuća **Studio Corvus d.o.o.**, 60.000,00 EUR
- 5.) Kratkometražni igrani film **Moj prvi pobačaj** (Slovenija), hrvatska produkcijska kuća **More-Magnets d.o.o.**, 10.000,00 EUR
- 6.) Kratkometražni igrani film **Nitko ništa nije rekao** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća **Dinaridi film d.o.o.**, 17.000,00 EUR
- 7.) Dugometražni dokumentarni film **Posljednji balkanski kauboj** (Irska), hrvatska produkcijska kuća **Restart**, 37.000,00 EUR
- 8.) Kratkometražni animirani film **Guilty Girl** (Francuska), hrvatska produkcijska kuća **Jadranska animacija**, 28.000,00 EUR
- 9.) Kratkometražni animirani film **Rajsferšlus** (Crna Gora), hrvatska produkcijska kuća **Jaka produkcija d.o.o.**, 18.000,00 EUR

OBRAZLOŽENJA

- 1.) Dugometražni igrani film ***Južni vjetar 3*** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća **Telefilm d.o.o.**, 75.000,00 EUR

Dugometražni igrani film radnog naslova *Južni vjetar 3* (izv. *Južni vetar 3*), žanrovski je akcijski kriminalistički triler, čiji je redatelj Miloš Avramović, a zemlja glavnog producenta Srbija. Nakon umjetničkog i komercijalnog uspjeha filma *Južni vjetar* iz 2018. uslijedila je istoimena televizijska serija te u kinima podjednako uspješan nastavak filma s dodatkom u naslovu *Ubrzanje* iz 2021., također suradnja redatelja Avramovića i koscenarista Petra Mihajlovića. Razlog ovakvog prijama ovog projekta temelji se upravo na vještini strukturiranja i vođenja priče s plastičnim i zaokruženim likovima te s uvjerljivim odnosima i dijalozima među njima što su odlike i scenarija trećeg dijela trilogije. Treći segmenti filmskih trilogija redovito su najosjetljiviji u dramaturškoj dosljednosti, i unutar sebe, i u kontekstu serijala, što je autorska ekipa u ovom slučaju efektno izbjegla kao moguću zamku dodajući priči, izvorno i imanentno iz kriminalnog miljea, elemente povezanosti politike i kriminala, te seleći radnju s balkanskoga na srednjoeuropski dio kontinenta. U središtu su zbivanja poznati junaci priče Petar Maraš i Marko Milošević 'Baća' koji sada u Beču, iz različitih društvenih pozicija, rješavaju ne samo novu pogibeljnu situaciju u podzemlju, nego i vlastitu egzistenciju. Redatelj u svojoj koncepciji jasno ističe da film kao završni dio trilogije percipira kao vrhunac svih sukoba, definirajući film ne kao završetak, nego kao kulminaciju. Produkcijska kuća Telefilm d.o.o. kao hrvatski partner u projektu, uspješan je akter u produkciji hrvatskih dugometražnih igranih filmova (*Broj 55*, *Metastaze*, *Ljudožder vegetarijanac*), potvrdivši svoj koprodukcijski potencijal upravo drugim dijelom trilogije *Južni vjetar*, dobitnikom posebnog priznanja na Pulskom filmskom festivalu.

- 2.) Dugometražni igrani film ***Quo Vadis, Aida – dio koji nedostaje*** (Bosna i Hercegovina), hrvatska produkcijska kuća **Produkcija Živa d.o.o.**, 100.000,00 EUR

Dugometražni igrani film radnog naslova *Quo Vadis, Aida – dio koji nedostaje*, poratna je drama, čija je redateljica i scenaristica Jasmila Žbanić, a zemlja glavnog producenta Bosna i Hercegovina. Riječ je o nastavku redateljčina filma *Quo Vadis, Aida?* iz 2020. koji je svjetskom premijerom na Festivalu filmske umjetnosti u Veneciji započeo izniman međunarodni uspjeh zavrijedivši niz nagrada i nominacija, uključujući Europsku filmsku nagradu za najbolji film, režiju i glumicu (Jasna Đuričić) te nominaciju za Oscara i BAFTA-u u kategoriji najboljega međunarodnog filma, odnosno filma izvan engleskoga govornog područja. Priča i dalje prati naslovnu junakinju, ovaj put nakon što je u Bosni i Hercegovini 1995. završen krvavi troipolgodisnji rat. Izgubivši u genocidu u Srebrenici obitelj, Aida dobije informaciju da su njezini sinovi možda živi u jednom logoru u Srbiji. Između nove nade i očaja Aida dijeli sudbinu mnogobrojnih žena u sličnoj situaciji... Povezavši ratne strahote i ništa manje dramatične poratne emotivne brzace osoba koje su u ratu izgubile svoje najmilije, autorica logično i koherentno nastavlja priču iz prethodnog filma usredotočujući se na dvojake sudbine: žena koje grčevito tragaju za istinom o stradalim članovima svoje obitelji i – samih stradalnika. K tome, scenarij pregnantno rekonstruira poratnu zbilju Bosne i Hercegovine u kojoj je dogovoreni mir zapravo paravan nikad razriješenog sukoba. Produkcijska kuća Produkcija Živa d.o.o. kao hrvatski partner u projektu, etablirao se s nekoliko visoko ocijenjenih ostvarenja među kojima su *Muškarci ne plaču*, *Cure – život druge* i redateljčin film *Na putu*.

3.) Dugometražni igrani film **Posljednji peron** (Bosna i Hercegovina), hrvatska produkcijska kuća **Artizana film d.o.o.**, 62.000,00 EUR

Dugometražni igrani film naslova *Posljednji peron*, žanrovski dramu, režira Irena Škorić, a zemlja je glavnog producenta Bosna i Hercegovina. Hrvatska redateljica, scenaristica i spisateljica Irena Škorić, etablirana filmskim ostvarenjima različitih rodova i vrsta, od kratkih igranih (*Rastanak*), preko dokumentarnih (*Dragi Lastane*, *Neželjena baština*) do dugometražnih igranih (*7seX7*), u ovom intimistički intoniranom projektu drame dvoje ljudi potvrđuje svoju literarnu vještinu uobličavanja složenih međuljudskih odnosa koji nužno trebaju razrješenje. Tako je postavljena i ova priča o Mikiju i Jani koji putuju u Mikijevo rodno mjesto u Bosni i Hercegovini kako bi nakon tragičnih događaja i sami prošli kroz katarzu. S naglaskom na višeslojnu profilaciju likova, ključne emotivne apele u priči, te izgovorene i neizgovorene tenzije, scenarij je dramaturški dosljedan, a priča sugestivna pri čemu autorica uspostavlja kompleksan odnos između protagonista sa sredinom u kojoj se radnja zbiva. Naime, bosansko-hercegovački kraj s vlastitom prošlošću i konfliktima, a kojim likovi putuju radi vlastitog odnosa, u pojedinim narativnim i režijskim eksplikacijama djeluje kao efektna dihotomija zapleta. S tim referencama na nedavnu prošlost, film odlikuje i suvremenost i svevremenost zapleta. Produkcijska kuća Artizana d.o.o. kao hrvatski partner u projektu, realizirala je dosad u Hrvatskoj niz naslova različitih filmskih rodova i vrsta (*Most na kraju svijeta*, *Legende hrvatskog sporta – Nepoznato o poznatima: Miroslav Ćiro Blažević*), dok je u međunarodnoj koprodukciji ostvarila zapaženi dugometražni igrani film *Mačji krik*.

4.) Debitantski dugometražni igrani film **Ježinac** (Grčka), hrvatska produkcijska kuća **Studio Corvus d.o.o.**, 60.000,00 EUR

Debitantski dugometražni igrani film naslova *Ježinac* režira Iris Baglanea, a zemlja je glavnog producenta Grčka. Obiteljska drama s elementima magičnog realizma portretira četveročlanu obitelj koja živi u ruralnoj središnjoj Grčkoj. I dok dvije sestre, jedna desetogodišnja, druga šestogodišnja uživaju u bezbrižnom djetinjstvu u prirodi, a majka pomaže susjedi u pčelarstvu, otac ribar otkrije da je obolio od terminalnoga zloćudnog tumora na mozgu. On odbije bolničko liječenje odlučivši se posvetiti kćerkama kako bi znale prihvatiti neminovnost smrti. No, ova će životna odluka uvelike utjecati na cijelu obitelj. Pošavši od vlastitog odrastanja te u jednoj od djevojčica skicirajući sebe, redateljica sugestivno gradi priču koja od početka ima cilj – suočavanje sa smrću – ali to čini uz puno nijansa te logičnih obrata profilirajući plastične karaktere te uspostavljajući čvrst dramski luk. Ozračje je priče i iščekujuće i poetsko, a posebna joj je vrijednost interakcija između odraslih i dječjih likova. Scenarij oslonjen o metaforiku simetrije ježinca, ali životan, zajednički je rad redateljice, dosad zapažene po kratkim radovima (*Goads*, *Zange*) i nagrađivane talijanske filmašice Alice Rohrwacher (*Sretni Lazzaro*, *Himera*), ove godine nominirane za Oscara za kratkometražni igrani film *La pupille*. Produkcijska kuća Studio Corvus d.o.o. kao hrvatski partner u projektu, ima iza sebe više realiziranih dugometražnih igranih filmova u Hrvatskoj te koprodukcija (*Posljednja volja*, *Djeca jeseni*, *Moje jezero*, *Luna park*), kao i projekata u postprodukciji.

5.) Kratkometražni igrani film **Moj prvi pobačaj** (Slovenija), hrvatska produkcijska kuća **More-Magnets d.o.o.**, 10.000,00 EUR

Kratkometražni igrani film radnog naslova *Moj prvi pobačaj*, žanrovski dramu, prema vlastitom scenariju režira Hannah Koselj Marušič, a zemlja je glavnog producenta Slovenija. Pošavši od osobnoga životnog iskustva, autorica, inače interdisciplinarna umjetnica koja se bavi fotografijom, ilustracijom, poezijom i filmom kombiniranih rodova (*Podgane s cvjetnim kapicama*, *Rascijepljeni krajevi*) tematizira uvijek iznimno osjetljivo pitanje pobačaja. U svom protagonistima i mizanscenom razrađenom scenariju, dosljedno, ali podosta inovativno govori o mladoj studentici koja se odlučuje za pobačaj. Premda ima podršku svog partnera, sve više osjeća utjecaj društva te društvenih mreža, a u snovima joj se javi sam zametak... Dojmljivo dočarana životna situacija koja je dosad dobila najrazličitije ekranizacije, u autoričinoj je viziji originalna i nadahnuta dobivši nekoliko kutova gledanja te mogućnosti. Jednostavnog zapleta, ali višeslojne razrade, scenarij je uvjerljiv i likovima i dramaturškim lukom, a priča je suvremena i relevantna. Produkcijska kuća More-Magnets d.o.o. kao hrvatski partner u projektu, dosad se najviše istaknula kratkometražnim filmskim projektima (*Peti kat lijevo*, *Daj da nam ljubav kaže sve o nama*) i televizijskim dokumentarnim serijalima (*Zanat*, *Povratak životinjama*), te je kapacitirana za ovakav tip projekta.

6.) Kratkometražni igrani film **Nitko ništa nije rekao** (Srbija), hrvatska produkcijska kuća **Dinaridi film d.o.o.**, 17.000,00 EUR

Kratkometražni igrani film naslova *Nitko ništa nije rekao*, režira Tamara Todorović, a zemlja je glavnog producenta Srbija. Nastojeći i u svom novom projektu istražiti izazove s kojima se žene suočavaju u različitim fazama života, kako sama ističe, autorica se u svom novom kratkometražnom radu, nakon uspješnih studentskih filmova (*Glad*, *Vodi me na more*), bavi inverzijom položaja žrtve i nasilnika. Slojevit te vješto ispričana priča govori o četrdesetogodišnjoj Katarini koja se svakodnevno suočava s izazovima braka i majčinstva, ali je ništa nije moglo pripremiti na jedan koban događaj. Naime, njezina je jedanaestogodišnja kći Mina s prijateljicama sudjelovala u zlostavljanju mačke što je dovelo do smrti životinje. Kada ovaj događaj inicira suočavanje Katarine s majkama ostalih djevojčica, jedan će tip nasilja isprovocirati drugi... Čvrstoga dramskog luka, te dojmljivog zapleta i likova, scenarij je svojom suvremenom temom relevantan, ne samo za sredinu u kojoj se radnja zbiva, a svojom provokativnošću itekako poziva na raspravu. Produkcijska kuća Dinaridi film d.o.o. kao hrvatski partner u projektu, sudjelovala je posljednjih godina u više zapaženih produkcija i koprodukcija dugometražnih igranih filmova (*Da li ste vidjeli ovu ženu?*, *Mare*, *Otapanje vladara*, *Dobra djeca*) te kratkometražnih radova različitih rodova (*Antiotpad*, *Sve što dolazi*, *Knin-Zadar*).

7.) Dugometražni dokumentarni film **Posljednji balkanski kauboj** (Irska), hrvatska produkcijska kuća **Restart**, 37.000,00 EUR

Dugometražni dokumentarni film naslova *Posljednji balkanski kauboj*, režira Dragana Jurišić, a zemlja je glavnog producenta Irska. Spojivši priču o jednom od najneobičnijih zaljubljenika u film u Bosni i Hercegovini i bivšoj Jugoslaviji s vlastitom obiteljskom pričom koja se također odvijala u kontekstu (pred)raspada bivše države i rata, hrvatska fotografska umjetnica, spisateljica i filmska autorica Dragana Jurišić strukturira portret i jednog čovjeka, i jednog vremena. Njezin dugometražni dokumentarni prvijenac kroz detaljno istraživanje i koherentan narativni sklop rekonstruira život i stvaralaštvo Harija Džeksona, pravim imenom Aljuša

Muslija, koji je iz rodne Makedonije kao dječak došao u Bijeljину te u predratnoj BiH entuzijastično snimao lokalnu inačicu vesterna. Autorica opisujući svoga glavnog junaka i sama pokušava nanovo snimiti jedan njegov film povlačeći paralele između različitih vremena, ljudi i emocija koje su ih vodile. Kako je sama napustila zemlju u kojoj je rođena etabliravši se u Irskoj, njezin osobni i umjetnički povratak kući u isto je vrijeme potraga i za istinom o mitskom filmašu amateru, i potraga za vlastitim identitetom. Temeljen na dvostrukoj naraciji nadahnutoj životom i radom središnjeg protagonista, scenarij uobličuje univerzalnu priču o zanosu i samoodređenju. Produkcijaska kuća Restart kao hrvatski partner u projektu, jedna je od najagilnijih i najuspješnijih domaćih kuća posljednjih godina kada su posrijedi dokumentarni i srodni projekti u Hrvatskoj te koprodukcijski u Europi o čemu svjedoči aktualni uspjeh višestruko nagrađenog filma *Fiume o Morte!* te ostali recentni radovi (*Između revolucija*, dvodjelni *Dosje Labudović*, *Muzej revolucije*, *Srbenka*).

8.) Kratkometražni animirani film **Guilty Girl** (Francuska), hrvatska produkcijska kuća **Jadranska animacija**, 28.000,00 EUR

Kratkometražni animirani film naslova *Guilty Girl*, režira prema vlastitu scenariju Varja Jakovljeva, a zemlja je glavnog producenta Francuska. Metaforički kontekstualiziran, film govori o djevojci Anni koja živeći u malom mjestu doznaje da joj je voljeni otac počinio teške zločine. S jedne strane, odana ocu s kojim ga povezuje ljubav, a s druge zgrožena njegovim nedjelima, središnja junakinja prolazi ubrzano sazrijevanje i to na traumatičan način. Iako osobna, priča je provučena kroz refleksiju ratnih stradanja uzrokovanih vojnom agresijom Rusije na Ukrajinu, te su likovi u priči *de facto* poveznice sa stvarnim događajima. Snažnih likova i njihovih međudnosa, autorica potvrđuje svoju iznimnu vještinu pripovijedanja i originalnu vizualizaciju kojom se etablirala u ranijim radovima, među kojima je i *Oneluv* iz 2022. kojim je osvojila Grand Prix na zagrebačkom Animafestu te postigla niz ostalih međunarodnih festivalskih uspjeha. Kao i u tom filmu u kojem također stvara višeslojan odnos između žrtve i nasilnika, i u ovom projektu postiže se sinergija zapleta, njegova konteksta i likovnih rješenja, gotovo bez dijaloga, pri čemu se spajaju linearnost zbivanja i fantazije. Tema je univerzalno relevantna, i kao interpretacija pojedinačnog zločina, i kao njegova personifikacija. Jadranska animacija veoma je uspješna u svojim domaćim i koprodukcijskim projektima, redovito postižući međunarodne uspjehe (*Eeva*, *Obiteljski portret*, *Borisova pekarnica*).

9.) Kratkometražni animirani film **Rajsferšlus** (Crna Gora), hrvatska produkcijska kuća **Jaka produkcija d.o.o.**, 18.000,00 EUR

Kratkometražni animirani film naslova *Rajsferšlus* prema vlastitom scenariju režira Mato Uljarević, a zemlja je glavnog producenta Crna Gora. Akademski kipar i svestrani umjetnik, autor je kao redatelj kratkometražnoga animiranog filma debitirao na ovogodišnjem Svjetskom festivalu animiranog filma u Zagrebu pri čemu je njegov rad *Uroš* uvršten u Veliko natjecanje Animafesta osvojivši nagradu Zlatko Grgić za najbolji prvi film napravljen izvan obrazovne institucije. U svom se prvijencu predstavio spojem upečatljive likovnosti i priče snažnih emocija koji razvija i u ovom projektu. Kompleksno zamišljena i elaborirana, priča u scenariju polazi od ideje slušanja apstraktnih zvučnih zapisa koji iniciraju nadrealistički narativni mozaik. Nadahnut kafkijanskom prozom o preobrazbi te Platonovom alegorijom sjena u Mitu o špilji, autor veoma vješto strukturira polazište priče o dvije djevojčice, jednoj odvažnoj, drugoj povučenoj, koje osmišljavaju dva lika – Lavotigra i Djevojčicu – u bajci o suočavanju

s vlastitim strahovima. Efektna i originalna priča zaživjela je kroz podjednaku sinergiju zvukova i pokreta, a svojom se metaforikom nedvojbeno referira na sadašnjost kao svojevrsnu suvremenu 'špilju'. Produkcijaska kuća Jaka produkcija d.o.o. kao hrvatski partner u projektu, ostvaruje u kontinuitetu zapažene projekte različitih filmskih rodova (*Dnevnik Pauline P.*, *Balada o fruli i ogrlici*) i koprodukcija (*Praslovan*), te je predloženim planom rada i financiranja kapacitirana za realizaciju i ovog projekta.